

Motion till riksdagen 2020/21:1607

av **Lars Thomsson (C)**

Katastroffond för jordbruket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör utreda och överväga att verka för att tillskapa en katastroffond för jordbrukets behov framgent och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Coronapandemin har satt vårt importbehov av förnödenhet i blyxtbelysning. Det gäller sjukvårdsutrustning, mediciner m.m. Beroendet av Kina som världens fabrik har blivit tydligt för många. Tack och lov stängdes inte transporterna av denna gång, men det är lätt att föreställa sig vad som kan hända med nedstängda varutransporter vid nästa kris- eller krigssituation.

Pandemin påvisar också vårt extra stora importberoende för livsmedelskedjan. Den är speciellt känslig eftersom livsmedelsförsörjningen idag bygger på, i runda tal, hälften import. Dessutom är flera avgörande insatsvaror till jordbruket helt importberoende. Coronapandemin ihop med den svåra torkan sommaren 2018 visar på sårbarheten i den svenska livsmedelsförsörjningen.

Den svåra torkan sommaren 2018 är troligen inte den sista i sitt slag. Naturkatastrofer är därför ett stort hot mot jordbrukets långsiktiga utveckling i Sverige. Nationellt beräknades kostnaden för torkan 2018 länge till ca 10 miljarder kronor. I slutändan landade kostnaden på ca 6,2 miljarder kronor enligt Jordbruksverkets beräkningar. En gynnsam höst räddade upp situationen till viss del, därav sjönk utfallet för förlusterna något.

De stora förlusterna riskerar att snabba på den stora omvandlingen som sker löpande i branschen. Strukturutvecklingen i jordbruket har varit brutal i Sverige sedan EU-inträdet 1995. Vi ser idag många stora jordbruksföretag runt om i Sverige som avvecklar sin produktion i förväg på grund av effekterna efter torkan sommaren 2018. Framöver är det rimligt att tro att liknande naturkatastrofer, både torra och översvämningar, kommer att inträffa mycket mera frekvent på grund av den tilltagande klimatförändringen.

Att en hel bransch står under akut konkurshot med täta mellanrum på grund av pågående klimatförändringar riskerar att få dramatiska konsekvenser. Under sådana förutsättningar går det aldrig att bygga någon framtidstro och investeringsvilja i jordbruket. Speciellt med tanke på att lönsamheten i branschen är väldigt pressad av import, som konkurrerar på andra villkor.

För att lyckas öka den svenska livsmedelsproduktionen, som riksdagen enats om, behövs därför verktyg som kan hantera liknande situationer. Därför behöver staten, troligen ihop med branschen, skapa en katastroffond som kan undanröja de största förlusterna vid extrema väderförhållanden. Sannolikt behöver en sådan fond omfatta ca 2 förluster motsvarande 2018 års nivå, det vill säga i storleksordningen 15–20 miljarder kronor.

Med stöd i det ovan anförda bör därför riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att staten bör utreda och verka för att tillskapa en katastroffond för jordbrukets behov framgent.

Lars Thomsson (C)